

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Dr. Kriszt Béla
főszerkesztő.
Bárvárth Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fl.

Képviselőink.

(B.) Az országgyűlés idő előtt fel lett oszlatva. A képviselők megbízatása megszűnt.

A törvény szerint a választásoknak mindenütt mielőbb meg kell történniök. A nemzet képviselet nélkül nem maradhat.

A nemzet életében a lehető legfontosabb esemény a képviselőválasztás, mert ekkor nyílik alkalma a nemzetnek, hogy a sorsa és jövője fölött határozzon.

Azt mondja a közmondás: „Ki mint vet, úgy arat.“

Amilyen képviselőket választunk, — olyan elbánásban fognak részesedni a közügyek.

Nemsokára elérkezik a nagy nap, amikor a nemzet legfontosabb jogát fogja gyakorolni. E nagy nap pedig sokakra az ítélet napja leszen, amikor a választók ítéletet mondanak volt képviselőjük fölött: vajjon miképen kép-

viselte az ország érdekét? mit tett a kerület érdekében és méltó-e arra, hogy újabban megválasszák.

Minden politikai vonatkozástól eltekintve, csupán társadalmi és közgazdasági szempontból mérlegelve a dolgokat, vissza pillantást akarok vetni, vajjon a szigetvári választó kerület miképen fogja fel e nagy nap jelentőségét? méltó és arra való embert küld-e a nemzet képviseletébe és a megválasztandó megérdemli-e?

Én a képviselőválasztás társadalmi oldalával akarok foglalkozni.

Megindul tehát a nagy tusa — korteskedésekkel. Lesz kelete a bornak, sörnek és az agyat bódító pálinkának. A pénz sem lesz utóhis, melyivel nem csak voksokat, hanem a „meggyőződést“ és a lelkiismeretet is leszokták kötni azoknál, akiknél a meggyőződés és lelkiismeret pénzre váltható.

Ámde, ha a pártok birokra kelnek is egymással, a munkálkodó és elnyomott népnek sem szabad tétlenül maradni, mert a népnek van leginkább

szüksége arra, hogy olyan képviselők kerüljenek a parlamentbe, akik a nép gazdasági helyzetén javítani akarnak. A népnek, az országnak gazdasági helyzete, kérdései forognak szóban, mikor országgyűlési képviselőket kell választanunk. Mert a választások szolgáltatják a mérleget, mennyi gazdasági előnyököt kapjon a nép. Ha a nép közömbös marad a választások iránt, ő issza meg annak keserű levét.

Mindezek után foglalkozzunk csak egy kissé a mi volt képviselőnkkel és jelenlegi jelöltünkkel *Olay Lajossal*, az még nem politizálás, mert hiszen minden politikai pártállástól eltekintve, — valjuk be őszintén, hogy *Olay Lajos* úgy a kerületért, de különösen *Szigetvár városáért*, sőt egyesekért is nagyon, de nagyon sokat tett. Azt hiszem ez elvitázhatalan tény.

De nemcsak *Szigetvárnak* hanem a kerületnek és mindenkinek aki hozzáfordult, ha tisztességes, becsületes dologról volt szó, ő annak segített.

Van-e, volt-e a kerületnek oly köz-

Mária.

Juhász legény volt a Csonka Péter,
Katonáéknál őrmester lett:
Extra ruháját büszkén viselte
Szíve felett.

Hogy ekként az úri sorba lépett
Szegény volt néki a Kocsis Márta,
Pedig az sóvárgó kis szívével
Várta, várta.

Egyszer csakugyan haza is került.
Óh! bár csak soha se került volna,
Nem történt vón, oly szomorú eset
A templomba.

Asszonyágát is magával hozta.
Az úri padba' ültek párba . . .
Az első sorba meg összeesett
Szegény Márta.

Peti Sándor.

Ezer egy nappal meséiből.

A bölcs Kádi.

Irta: Antalffy Endre.

Bölcs és nagy tudományú ember volt Ibrahim a Kádi. Allah az ő nagy kegyelmében megnövelte a szakállát, egyenessé tette a járását, felgyújtotta a szeméinek mélységében világító tüzeit, hadd ékesitse külsőképpen is a méltóság és értelem. A ki csak látta bölcs nyugalommal végig lépdelni a kalmársoron, feje fölött nagy fehér napernyőt tartván, az tisztelettel tért ki előle, lett légyen szegény hámmál avagy aranyakat számláló-düsgazdag kalmár, s mindenfelől hallatszott feléje a köszöntés: Szalemalek, oh bölcs, oh nagy tudományú Kádi.

Való, senki sem hazudott, mikor bölcsnek és nagy tudományúnak nevezte Ibrahimot. A mi a próféta óta teremtett törvény magyarázókönyv, azt ő mind áttanulta ami a szent könyvben volt igazságot tanító ige, azt ő mind elméjébe véste. Hajnalba virradó éjeken lapozgatván a bölcsök könyvét, mely áhitattal felsóhajtott:

— Oh legfőbb bíró Kádik Kádija, ke-

gyelmes Allah. Ime nem idegen előttem semmi rendeletem, mivel szent prófétád által a pörösködő emberek közt igazságot osztasz. Mint a szorgalmas hangya szükséges eledlést, egybehordtam parancsainak ezreit. Meghegyezted a pálmát, hogy utat törjön magának az egybe furódó levelek között, meghegyezted elmémnek életét, hogy behatoljon a gonoszoknak rejtett fondorlatai közé, melyek körülkötik, agyonfojtják az ártatlanok igazságát. Értelmet adtál nekem kegyelmes Allah, hogy különbséget tegyek igazság és hamisság között. Birói székbe ültettél, honnan ítéletet mondhassak, mindent, de mindent megadtál mi egy igazhívó Kádit megillet, csak egyet nem adtál kegyelmes Allah pört.

És mély elszomorodás közt elgondolta szegény Ibrahim az ő különös sorsát, Hogy mióta őt birói székbe ültette Allah, és a próféta kegyelme, azóta az ő kerületében megjavultak az emberek. Nincs tolvaj fellah, nincsenek verekedő suhancok, a kalmárok elrejtették hamis mértéküket, a pénz váltók a hamis pénzdarabokat, az osztozkodók megtalálják maguk az igazságot, a Kádi miattuk akár ítélet napig is nyugodtan nargilézhat.

És tűnődött Ibrahim a nagy tisztel-

ügye, közérdeke, melynek javára Olay Lajos teljes buzgósa, tudása és befolyása latba vetésével nem működött volna közre?

Ugy lenn a kerületben, mint odahaza a lakásán, az országház folyósóján nap-nap után tuczatokig menő számban fogadta kerülete választó polgárait, kik egyes bajos dolgaikban rendszerint felkeresték. A kik pedig személyesen nem mentek — tanu rá az a ropant garmadát kitevő levelezés, hogy mily uton fordultak hozzá. És Olay Lajos mindig, mindenki érdekében eljárva, fáradott s a legtöbbször eredményesen.

Elvéhez hü volt, soha szint nem változtatott. Mindenki becsülte. Befolyása, előzékenysége most is a régi. És még is akadnak olyanok, kik ki akarnák lökni mint a kifacsart citromot, hogy miért, el nem képzelhetjük.

De talán még is, megtudunk rá felelni, hogy kik azok akik őt kihasznált citromként félre akarják lökni.

Sajnos azok, akikkel ő a legtöbb jót tette. S most így akarják jóságát meghálálni.

Azonban mint halljuk a kerület becsületes és háladatos polgárai más-ként gondolkodnak s nem hagyják magukat sem a vallási, sem pedig a zsebpártiaktól félre vezetni.

Hiszem, hogy néhányan érzik e szavak súlyát és igazságát. Természetesen azonban mindenki a saját elve és meggyőződése szerint szavazzon. A kik pedig Olaynak ma legdühösebb ellenfelei, valják meg őszintén, ha községükkel és

családtagjaikkal ez az ember jót nem tett és hálájukat ki nem érdemelte, úgy azok vessék reám az első követ és czáfoljanak meg, ha tudnak és mernek.

Én a képviselőseget olyannak tekintem, melyre csak azokat kell meg választani, akik politikai készütségük, lángoló hazaszeretetük, megalkuvást nem ismerő igazmondásuk és ambíciójuk által erre hivatva vannak.

A képviselőség nobile officium, a legnagyobb megtiszteltetés, mely állam-polgárt a nép részéről érhet.

A képviselőség azonban kötelekkel jár, miket az illetőnek teljesíteni kell.

Olay Lajos pedig e nemes hivatással és megtiszteléssel járó köteleket teljesítette.

Ezeket kötelesem volt megmondani, mert a sajtó csak úgy teljesítheti hivatását, ha a közérületnek minden félelem nélkül kifejezést ad.

Választások előtt.

A képviselőválasztási mozgalmak jó részt már kialakultak kerületünkben. Már lapunk múlt számában hírül adtuk, hogy folynak a jelölések és combinációk, és hogy eddig két jelölt volt. Az egyik a kerület régi képviselője Olay Lajos, a másik pedig Dr. Pályi Ede a „Magyarszó“ felelős szerkesztője Budapestről.

A hozzánk érkezett tudósítások folytán az eddig lefolyt mozgalmakról a következőket írhatjuk.

Olay Lajos pár község kivételével már majdnem bejárta az egész kerületet. Minden községben szívesen fogadták és hallgatták

beszámoló és program beszédét. Zádorban, Kálmánásán s több helyen lovasbanderiumok várták, míg Nemeskében mozsár lövésekkel üdvözölték. Viszlóbol pedig 21 zászlós kocsin kísérte át a nép Hatvanba, hol egy teljes órán át tartó beszédet mondott. Mint tudósítónk jelenti a községekben nagy a lelkesedés Olay mellett.

A másik jelölt is megkezdte, de már be is fejezte körutját a kerületben. Dr. Pályi Edét rosszul és tévesen informálták hivei a szigetvári választó kerület felől.

Mint tudjuk, Pályi meg is bánta, hogy lejött a kerületbe, mert pártjának főhelyein is Darányban és Hatvanban, nem úgy fogadták, mint ő és hivei remélték.

De különösen Istvádban jártak szerencsétlenül az új jelölt és kísérete, mert ott megsem hallgatták beszédeiket, hanem sár és kő záporral fogadták őket. Az aszszonyok és leányok pedig lisztel kevert szitált hamuval telt papirzacskókat dobáltak a szerencsétlenekre, kik névszerint *Begegy* István istvándii, *Varga* Dezső darányi, *Seregély* Dezső hatvani ev. ref. lelkészek, valamint Dr. Pályi és két kísérője, kik a hatalmas liszt és hamu porfelhőben a sáros utcán keresztül a paplakba menekültek, a feldühödött nép haragja elől, — hol kocsi-
ra kaptak és örült vágatással hajtottak ki a községből, de mindazonáltal az egyik pesti fiatal ember fejét egy kődobás következtében elborította a vér s fejszéjét a dobszai állomásnál moshatta ki a sérült kortes. F. hó 12-én az esti vonattal érkezett meg leverten Dr. Pályi és kísérete Szigetvárra, hol a Korona szaloda 1—2-es számú szobájában tartott hadi tanács alkalmával, belátván, hogy további próbálkozásai is meddők és sikertelenek lennének, elhatározta, hogy a jelöltségtől vissza lép s a keddre Szigetvárra összehívott pártértekezletet nem tartatja meg.

Dr. Pályi és budapesti kortesei pénteken a délutáni vonattal elutaztak Szigetvárról. Jellemző, hogy hivei közül egy sem akadt,

nek az okán, mely őt minden lépésében éri, hogy bölcsnek és nagytudományunak tartják az emberek, anélkül, hogy bölcsességét és nagy tudományát alkalmá lett volna csak egy sziporka kis pörben is megítélni. A szegény és harag pirja öntötte el arcát, elképzelve magát, amint méltóságos nyugalommal végiglépdel a kalmársoron, s mindenki, aki csak látja tisztelettel tér ki előle, legyen szegény hámmal, vagy aranyakat számláló duggazdag kalmár, és mindenfelől hangzik a köszöntés:

Szalem alek, oh bölcs, oh nagy tudományu Kádi.

Nyilván nagybusulásában nem gondolt Ibrahim arra, hogy az emberek hivatala miatt tisztelik meg. Az ember nem tudja mikor kerül elébe, hát jó ha kijár neki legalább egy alázatos köszöntés. Ő csak arra gondolt, hogy az emberek rosszak és gonoszak, s csak gunyolják őt: mintaja mondanák: Szalem alekja Ibrahim, szeretnők már egyszer hallani itélőszavad, szeretnők izlelni bölcseséged mézét, hogy ne a hivatalod, hanem bölcsességed miatt is tiszteljünk.

Az ilyen gondolatok aztán nagyon elkeserítették szívében a szegény Ibrahimot. Eladdig, hogy a bánat, a töprenkedés egé-

szen elhomályosították elméjének józan világát, s nem vette észre, hogy egy agyafurt ördög tartja hatalmában minden gondolatát — a hiuság. Ha kelt, ha feküdt, csak a maga nagy szegényén töprengett. Ha hallotta, hogy a városzomszédos kerületében egy bizonyos Szelim bevete egy bizonyos Achmednek a fejét, s a Kádi mindkettőt becsukatta, hát majd megpukkadt irigységében. A szomszédos Kádi gyakordhatta elméjének bölcsességét, míg az ő küszöbét még sohasem lépte át pörös fél.

Az átkos ördög csak feszegette Ibrahim lelkét. Immár kezdte lenézni a jámbor embereket. Háza előtt ülve haragos szemeket vetett az elmenőre s az embert nem értették a változást.

Békétlensége minden nappal öregbedett. Sőt kitört belőle lelkének minden haragja, képmutatónak, kutya-lelkűnek nevezett minden szemre elé kerülő igaz hívőt. Az emberek nem tudták mire vélni, de azért csak túrték a szavait, mert hát a Kádi Kádi, s az ember nem tudja mikor kerül elébe. Ilyen jámbor gondolkozásu emberek laktak Ibrahim kerületében, hát csoda, hogy nem akarta megérteni s majd felrobbant a düh.

Mikor pozdorjává tört otthon mindent,

földhöz vagdalta a szent könyveket, s nem volt ember a környéken, kit kutyaifának össze ne gyalázott volna, akkor a benne lakozó lélek még gonoszabb tréfát eszelt ki. Felvitte Ibrahimot egy magas fára s onnan kiáltatott vele gyalázkodó szökat az alattjárókra.

Történt egyszer, hogy a fa alatt épen két kalmár alkudott. Ibrahim egyiknek a hangját utánozva csufolódó szót mondott a másikkal. Ez aztán kérdőre vonta az ártatlan kalmárt. Szóbol szó kerekedett, s Ibrahim a fán örömpesve hallotta, hogy a két igazhívő alaposan osztozkodik.

Ebből aligha nem pör lesz, ujongott Ibrahim, de abban a percben a két kalmár már rázta a fát. A másik pillanatban már a földön hempergett a kádi s a két igazhívő rajta. Nem nézték, hogy kicsoda, micsoda alaposan elnászpágoták. Körüle a csödulet a hasát fogta a kacagástól. Kacagtak, hahotáztak, mert voltak köztük kárörvendők is elegen.

Szegény Ibrahim — tünődött a zajos tömeg között egy nyugodtan rágicsáló csaesi — nem elégedett meg a méltóságával, még az esztét is akarta mellette használni.

ki legalább az állomásra lekirta volna, őt és vert hadát.

A történetek előtt, de különösen után; a választó kerület szabadelvű érzelmű polgárai is mozgalmat indítottak pártjuk érdekében s elhatározták, hogy holnap jelelő értekezletet tartanak Szigetváron. Mint halljuk a szabadelvűpárt jelöltjeként *Teleky László* grófot emlegetik. Ha azonban a gróf nem fogadná el a jelöltséget, ez esetre egy helybeli szabadelvűpárti tekintélyes ur jelöltségét helyezik kilátásba.

A szociálisták is állítanak jelöltet, még pedig *Klárk Ferenczet* a fővárosból, ki a szociáldemokrata pártnak erős agitátora.

Ez idő szerint azonban *Olay Lajos* ellenjelölt nélkül áll a kerületben.

Lapunk jövő számában a szabadelvűpárt és szociáldemokrata pártértekezletek határozatait is közölni fogjuk hogy t. olvasóinkat az eseményekről minden politikai pártállás-foglalás nélkül a valóágnak híven és megfelelőleg értesíthessük.

Különben békesség legyen a választások felett.

Értesítés.

Felkérjük mindazon tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel.

H I R E K.

— **Adomány.** *Vörösmarty Mihály* szigetvári látogatásának megörökítésére allitandó emléktábla költségeire 2 kor. érkezett hozzánk. Rendelési helyére juttattuk.

— **A nőegylet közgyűlése.** A „Szigetvári Jótékony Keresztény Nőegylet” 1905. évi január hó 15-én délután 3 órakor Szigetváron a városház tanács-termeiben tartja meg rendes évi közgyűlését. Targysorozat: 1. A választmány évi jelentése. 2. A pénztárnok jelentése, s a számadások felülvizsgálása. 3. Indítványok. Szigetvár 1905. évi január hó 7-én. *Farkas Gyula* jegyző. *Hegyessy Jánosné* elnöknő.

— **A szabadelvűpárt értekezletét** holnap délelőtt 10 órakor tartja Szigetváron a „Korona” szálloda nagytermében, melyre a meghívókat már kibocsájtották.

— **Megyegyülés.** Pénteken délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága. A gyűlés egyetlen tárgya tudvalevőleg az országgyűlés királyi meghívó levelének meghirdetése, melyet tudomásul is vettek.

— **A tüdőbetegség elleni hölgy-liga.** Városunkban és megyénkben alakult József főherceg Szanatoriumi hölgybizottság lelkesen fáradozik a siker érdekében. Hogy a hölgyek akcióját mily jelentékenynek véli meg a közvélemény minden organuma, kitűnik abból, hogy a Vasárnapi Ujság legutóbbi számát javarészen az ügynek szenteli

s képbem mutatja a vidéki szanatoriumi hölgybizottságok elnökének arcképét. Bátran elmondható, hogy a jóságos urnók a tüdőbetegség elleni hölgyliga legelső zászlóvivői. A szanatoriumi akció nagyszerű része a jótékony célú sorsjáték, melynek szép nyerevényeit külön tárlatban az egyesület hivatalos helyiségében mutatják be. A ki az egyesületnek egy koronás sorsjegyeit megveszi, a mellett hogy az elsőrendű népmenés akció javára teszi le filléreit, magának igen kedvező esélyű nyerevényt biztosít.

— **A kir. járásbírósi bíróság megvizsgálására** a szigetvári járásban *Duchon Ödön* és *Csorba Ede* választották meg.

— **A földmivelésügyi kormány a háziiparért.** *Tallán Béla* földmivelésügyi miniszter a tanács határozatából 100.000 koronás alapot létesített háziipari tárgyak vételére és raktározására. A miniszter ezzel az összeggel a mezőgazdasági munkásnép kereset képességét akarja előmozdítani, különösen a téli hónapokban. A miniszter erről az elhatározásáról értesítette a gazdasági egyesületeket.

— **Közbiztonság.** A közbiztonság vármegyénkben a múlt hóban kielégítő volt. A kir. ügyészség felügyelete alatt lévő fogházban összesen 113. voltak fogva.

— **Szociálista jelölt Szigetváron.** Mint értesülünk, a magyarországi Szociáldemokrata párt központi vezetősége *Klárk Ferenczet* jelölte a szigetvári választókerület képviselő jelöltjévé. A jelölt értekezlet f. hó 17-én d. u. 3 órakor lesz a „Fortuna” vendéglőben, ahol *Klárk* program beszédet tart.

— **Megfagyott egy ember.** A hideg már emberáldozatot is követelt. Józsefpusztán *Gubai Mihály* csősz e hó 8-án este kiment a határba szétnézni s minthogy egy kiesített volt, lefeküdt az árok szélre, hol elnyomta az álm. Reggelre megdermedten, holtan találtak.

— **Meghívó.** A szigetvári Tornaczipőgyár munkásai folyó évi január hó 21-én, Szigetváron, a „Korona szálloda” nagytermében segély alapjuk javára műkedvelő előadással egybekötött zártkörű Tánccsestélyt rendeznek. Szinre kerül: *Virágfa káda*s. Vigjáték 1 felvonásban, írta *Murai Károly*. Személyek: *Kovács Péter*, *Szabó Ödön*. *Mártha neje*, *Reinisch Mariska*. *Nelli unohabuga*, *Cser Juliska*. *Ödön unokaöccse* *Vida József*. *Laczi Gerő József*. *Kati*, *Czenczer Rózika*. Történik egy vidéki városban, idő; jelenben. Belépő-díj 1 kor., családjegy 3 személyre 2 kor. Kezdeté este 8 és fél órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **A dohánygyártmányok kövezetvámentessége.** A dohánygyártmányokat, mint állami javakat megillető vámentesség fennáll akkor is, amidőn az ily gyártmányok a dohányáruhoz szállítatnak a közigazgatási bíróság 1904. évi 424. sz. határozata szerint.

— **Értesítés.** Dr. *Vajda Ignác* közkórházi orvos betegségeből fölépülvén, működését újból megkezdte.

— **Eltűnt színész.** Lapunk zártakor egy Szigetvárra érkezett táviratból vesszük azon különös hirt, hogy a jelenleg Marczaliban működő *Fehér Károly* színtársulatától nálunk is kedvelt színész *Kövi Juliska* eltűnt.

— **Közegészség.** A vármegyei tisztifőorvos jelentése szerint, az elmúlt hóban a közegészségi állapot, habár a megbetegedések száma az előző hónapoz képest emelkedett is mindazonáltal kielégítőnek mondható. Leggyakoribb megbetegedések: a légső és emésztő szervek hurutja és a nagyszámban fellépett, de enyhe lefolyású influenza volt. A fertőző betegségek közül járványosan a vörheny és kanyaró uralkodtak Kaposváron, továbbá *Hobol*, *Drávakeresztur*, *Németlad* és *Barson*.

— **Az életbiztosítási kötvény elzálogosítása.** A Kuria fontos ítéletet hozott 1904. okt. 11-én 232/904. J. G. sz. alatt, kimondván, hogy a kötvényeken alapuló életbiztosítási összegre való igénynek pusztán elzálogosítása által a zálogtartó és birtaló csak azt a jogot nyerte, hogy az összegből magát követelésére nézve kielégíthesse, de a biztosított nem szűnt meg ezáltal a kötvénynek birtokosa lenni és az elzálogosítás még akkor sem egyenlő jogi hatálya az átruházással, ha az elzálogosítás tárgyai elmutatóra szóló kötvények.

— **A közig. biz. ülései.** Az ügyviteli szabályzat 58. §-ához képest, a közigazgatási bizottság havi rendes ülésének határidejűl 1905. évben, minden hónap második szerdájá és pedig február hó 8, április 12, május 10, június 14, július 12, augusztus 9, szeptember 13, október 11, november 8 és december 13 napjai állapított meg.

— **A választások és a vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelmi miniszter hivatalosan tudatja, hogy a választási cikkek: lobogók és mindenféle jelvények előállítására nézve a választás tartamára felfüggeszti a vasárnapi munkaszünetet. E rendelet szerint tehát vasárnap minden olyan munka, amely az említett árukat illeti, szabadon végezhető. A kereskedelmi miniszter a választási mozgalmakra való tekintettel a Budapesten megjelenő napilapokra nézve is a vasárnapi munkaszünetet felfüggesztette.

CSARNOK.

Rákóczy szelleméhez.

Irta: Szalay Károly.

Megváltani küldetél népedet,
Mely szolgálás bilincset nyögé
S ez ut, bár Golgotha felé vezet:
Eget vivő lelked meg nem töré
S mindent veszítve, melyért vérezél:
Megadva hordozád kereszteted,
S meg nem hajolva száműzött levél,
Sem hogy eláruld árva nemzeted.

A Messiások sorsa lón sorod
Mely mostohán lesujtva bánt veled
S emléked is beszennyezé honod,
Bár érte áldozád fel mindened.
De él az eszme, melyet századok
Viharszülő méhéből mentve meg,
Majd elvezérli-szünve a bajok —
Az ígért földjére nemzeted.

Rákóczy lelke! Bontsd ki szárnyadat,
Kárpátok ölelte szent honunk felett,
Hogy készenerje majd a viradat,
Uj Messiásra váró népedet!
Mert tespedésnek átka szállt reánk
S csábit megalkuvó haszon lesés,
S míg idegen jármában nyög hazánk;
Halottainkból nem lesz ébredés!

Vagy jobb talán, ha siri álmokat
Meg nem zavarja még hívó szavunk?
Hisz a vezérlő Messiásokat
Követni oly erőtlének vagyunk!
S míg hordjuk arepirító szolgálát
Magunk faragta kincz jármait:
Mért háborítók porladó atyák
Szabad hazáról szótt nagy álmaid?!

Kossuth Lajos.

Irtá: Kossuth Ferencz*)

Kossuth Lajos életrajzát mindenki ismeri. Ezt részletezni fölösleges,

Született Monokon. Zemplénmegyében 1802. szeptember 19-én.

Atyja udvardi és kossuti Kossuth László, anyja pedig tyrlingi Weber Karolina, az eperjesi vértanu ivadéka. Neje meszlényi Meszlény Teréz.

Családja egyike a legrégebb magyar nemesi családoknak. Már 1263-ban, mint turóczi nemes család, új adománylevelet kapott IV-ik Bélától. A család leszármazása Gyula, erdélyi vezérig vezethető vissza.

E régi nemes család ivadéka volt az egyenlőség és a népjog megteremtője; ő ébreszté fel az alvó nemzetet: vezette rá a szabadság terére; az ő kezének műve volt, inkább, mint bárki másé, Magyarország újászületése.

Az 1825—27-iki országgyűlésen jelent meg először, mint *ablegatus absentium*; és ugyanebben a minőségben lett az 1832-iki Dieta is kiküldve.

Korszakalkotó munkássága ekkor kezdődött. Az írott országgyűlési tudósítások országszerte nagy feltűnést keltenek.

A dieta 1836-ban véget érven, a törvényhatósági tudósításokkal folytatva ébresztő munkáját, melynek hatása oly rohamosan növekedett, hogy megdöbben tőle az aulikus kormány és börtönbe vetette Kossuth Lajost. Innen az 1840-iki országgyűlés erélyes fellépése szabadította őt ki. Ekkor a Pesti Hírlap szerkesztését vette át és e lap hasábjain tollal a pestmegyei gyűléseken pedig szavával, a nemzeti ébredésnek élére állott és elenálhatatlan erővel vezette előre a szabadság útján a nemzetet. Tollát a felső hatalom 1844-ben ismét kicsavarta kezéből, de tevékenysége a közgazdasági téren, áldásosan tovább folyt. Az 1847. országgyűlésre Pestmegye kövétté választá és az utolsó rendi Dieta ellenzékének azonnal elismert vezérévé lett. Az 1848-iki halhatatlan alkotásokban legnagyobb része volt, olyannyira, hogy ezek az ő nevéhez fűződnek elválaszthatatlanul.

Az első felelős minisztériumban pénzügyminiszter lett; s midőn a király esküjével szentesített alkotmányt fegyveres erővel támadta meg a bellázadás és az önkény, Kossuth Lajos volt az önvédelem megteremtője, lelke és vezetője.

Később 1849-ben, midőn Magyarország-államiságát egy császári rendelet eltörölte, a mire a nemzet detronizációval felelt, a függetlenné lett Magyarország Kossuth Lajost választá meg kormányzóknak.

A magyar szabadságharcz dicsőséges volt; a zsarnokság le volt verve, úgy, hogy az orosz czártól segélyt kérni kényszerült.

*) Részlet a Remekírók Képes Könyvtára Kossuth Lajos Munkáiból című X. kötetének előszavából.

De hasztalan voltak a nyert csaták, a régi átok: a pártviszály, az irigykedés, a csüggedés: Világoshoz vezették a vérző nemzetet.

Kossuth Lajos kibujdosott, de mint hontalan, a művelt világ színe előtt tovább harczolt leigázott nemzetéért. Mindenütt kitörő lelkesedéssel fogadták a népszabadság apostolát, a ki varázsával magassabba emelte a magyar név hírét és tiszteletét, mint volt Nagy Lajos vagy Mátyás király korában. A gyászba borult nemzet alakja köré fényes glória fonódott, melyet a hontalan Kossuth Lajos kezei fontak.

Kétszer nyílt még alkalma Kossuthnak a cselekvés terére lépni: 1859-ben, midőn Napóleon, francia császár, és 1866-ban, midőn Viktor Emanuel olasz király szövetekezett vele: és a francziák váratlanul gyors győzelme 1859-ben és a poroszoké 1866-ban, meglúsították utolsó honfreményeit, melyeket könnyelmű kockáztatáshoz fűzni nem akart.

Midőn 1867-ben az ország többsége kiegyezett az elgyöngült kényuralommal. Kossuth Lajos elítélte a kiegyezést. Intő szava elhangzott azonban a jobb létért vágyódó nemzet közönyében; ő pedig visszavonult remeteszerű magányba, előbb Baracconéban, később Turinban, hol életének utolsó két évtizedét tölté. Itt a természettudományok művelésében keresett és talált szórakozást, melyben előrehaladott kora dacára nagyfokú jártasságot ért el.

Csendes magányában megírta Iratainak öt első kötetét honfitársaihoz számos, örök becsű szótat intézett, melyek a hazafiság, a törhetlen elvhűség s a magyar remekírási csodálatra méltó gyöngyei lesznek örökké.

Érzelmi világát jellemzi az, hogy életéből negyvennégy évet töltött mély gyászban, hazájáért, nejeért, leányáért; és az, hogy soha senkitől semmit el nem fogadott, még fiaitól sem.

Késő öreg koráig munkás életet élt, mint az önnállóság és függetlenség eszméjének egyéni és honfui megtestesülése.

Meghalt 1894-ben, márczius 20-án. Halálát az egész nemzet megsiratta. A magyar nép pedig édes atyjának nevezte el Kossuth Lajost.

KÖZGAZDASÁG.

— A kártékony hernyók és rovarok irtása. Az 1904. évi XII. tez. kötelezi a földbirtokosokat s gyümölcstermelőket, hogy minden év november végéig szedjék a hernyófészkeket, ugyszintén egész télen át szorgalmasan a lepketojásokat, vértetűt, valamint a darázsfészkeket. E tárgyban a földmívelésügyi miniszter újabb szigorú rendeletet adott ki, amely szerint a törvényhatóságok, községi előljáróságok tartoznak az érdekelteket figyelmeztetni arra, hogy aki az irtást elmulasztja, annál a községi előljáróság végezteti el azt, az illető költségén, a mulasztásért pedig pénzbüntetéssel sújtják. Utal a miniszter rendeletében arra is, hogy a jövő év tavaszán kártékony hernyók, különösen a sárgafarkú pillangó nagy mennyiségben fognak mutatkozni, ezekből kötelességévé teszi az előljáróságoknak, hogy a rendeletét két ízben tegyék a legszélesebb

körben közhírré. A hernyó és kártékony rovarok irtására vonatkozó tudnivalókat az érdeklődőkkel a m. kir. rovarügyi állomás közli. Az irtást a földmívelésügyi miniszter saját szakközeggeivel is ellenőrizteti.

— „Millenium“ telep Nagyösz. Egyik gazdasági ág sem fizet úgy mint a szőlőmívelés. Az állami felügyelet és állami segítséggel létesített „Millenium-telep“ a legmegbízhatóbb ojtvány beszerzési forrás; ezen ojtványtelep ma a legnagyobb és legüzemképesebb az országban. Ezen mintatelep Buding Károly tulajdonos szakavatott vezetése mellett az ország legjobb szervezeti szőlőtelepévé fejlődött, miről tanuskodják a következő közjegyzőileg hitelesített *Bizonnyivány*. (B. H.) Alulírottak ezennel igazoljuk, hogy Buding Károly „Milleniumtelep“ tulajdonosnak a nagyösz és nagyszentmiklósi határban elfekvő telepein 1904. évben következő szőlőszeti terményállományról van tudomásunk: Riparia Portolis (Gloire-de-Montpellier), Vitis Solonis és Rupestris Monticola (Rupestris du Lot) 4-es kötésű póznarendszeres 13¹/₂ kataszt. hold vesszőnevelő anyaiskola 27. 125 tőkével; 3¹/₂ kataszt. hold zöld ojtványiskola körülbelül 300,000 drb. ez évben párosítással készített, részint sima, részint gyökeres 2 éves dugvány-zöld ojtvány-nyal; 27¹/₂ kataszt. hold ojtvány és dugványiskola körülbelül 4,000,000 drb. eiskolázott fásoltványnyal és körülbelül 1,000,000 drb. ameriai és európai gyökereztetett dugványnyal. Nagyösz, 1904. évi július hó 30. án Gábor János, Vincze György okl. szőlészek és telepkezelők. Grün Henrik, könyvelő számtiszt. Buding Antal telepvezető és oenologus. (B. h.) Az alólírt napon és helyen 1094. évi 179. ügyszám alatt általam felvett hitelesítési jegyzőkönyv alapján ezennel bizonyítom, hogy Grün Henrik könyvelő számtiszt és Buding Antal telepvezető és oenologus, kiket személyesen ismerek, azután Gábor János és Vincze György telepkezelők, kik személyazonosságok a birtokukban levő igazolványnyal igazolták, mindnyájan nagyösz lakosok, a fönnebbi bizonyítványt előttem sajátkezűleg irták alá. Kelt Nagyszentmiklóson, ezerkilencszáznegyedik évi július hó (30) harmadik napján. Simonovich Géza, kir. közjegyző. (P. H.) Ugyancsak a Buding Károly tulajdonát képező pakácsi és knézi 300 kat. holdas telepéről és 1027 drb. hála- és elismerő nyilatkozatokról, valamint az egész telepleírásról legközelebb hozunk kir. közjegyzői okiratokat.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint Arak a legujabb jelzés szerint 100 klg. ként értetődnek,

Szigetvár, 1905. január 13-án.

Buza	uj	—	K. 18	60	19	—
Rozs	„	—	„	14	50	15
Árpa	„	—	„	12	—	13
Zab	„	—	„	13	—	13
Tengeri	„	—	„	14	—	14
Bükköny	„	—	„	13	—	14
Bab	„	—	„	20	—	—

A leghiresebb kötőgépek házi és ipari célra

I. styriai kötőgépgyár

magyar képvisellete

Budapest VII. Erzsébet-körut 23.

részletfizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek és kerékpárok raktára.

Fogl József Lajos.

Élővirág-kötészet SZIGETVÁROTT.

A nagyérdemű közönségnek tisztelettel adom b. tudomására, hogy utóbbi időben az élővirág-kötészetet úgy kifejlesztettem, hogy a legkisebttől a legmagasabb igényt hiány nélkül kielégíthetem, sőt versenyképességem sem hiányzik a nagyobb városiakkal szemben és nem csak a finom izlés tekintetében, hanem az árak alacsonyásával is.

A nagyérdemű közönség legyen tehát teljes bizalommal irányomban, amivel törekvésemet csak méltányolva érzem. A méltánylás által pedig arra érzem magamat ösztönözve, hogy Szigetvárott a kertészetet eme lélekemelő foglalkozást oly nívóra emeljem, hogy városunk büszkesége legyen.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

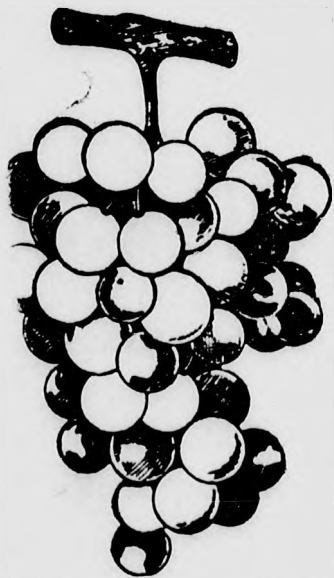
Gyenis Lajos
műkertész.

Zongora

Schnabel-féle bécsi gyártmány
jó karban lévő, jutányos áron
eladó. Bővebbet
Kozáry Edénél.

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Hirdetéseket

jutányos árért vesz fel
a kiadóhivatal.

Szőlővessző eladási hirdetés.

Mélt. báró Biedermann Rezső ur szentegáti uradalmához tartozó szentmártoni gazdaságában következő amerikai szőlő vesszők és ojtványok kaphatók:

Rip. portalis alanyra ojtott Olasz rizling sima zöldajtvány:

I. rendű válogatott igen erős ezrenként 100 K.
II. „ valamivel vékonyabb „ 50 „

Rupr. metallica alanyra ojtott Olasz rizling sima zöldajtvány:

I. rendű válogatott igen erős ezrenként 100 K.
II. „ valamivel vékonyabb „ 50 „

Rip. portalis gyökeres vessző:

I. rendű 40 K.
II. „ 20 „

Rupr. metallica gyökeres vessző:

I. rendű 40 K.
II. „ 20 „

Rupr. monticola gyökeres vessző:

I. rendű 40 K.
II. „ 20 „

Rip. portalis sima vessző I félmillió:

I. osztályú válogatva ojtásra alkalmas 20 K.
II. „ „ 10 „

A vesszők minden betegségtől mentesek. Faj tisztaságokért felelősséget vállal az uradalom.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Valkó József

uradalmi kasznár

Posta, vasút és távírda állomás
Almamellék.

Egészen ingyen!

Zománcozott edényt nem kapunk sehol, de 6 15-zölábost és 6 főzőfazéket különféle nagyságban 12 darabot 1 ft. 75 kr. ért én szállíthatok. **Ingyen** csomagolás utánvétel mellett. *A többi tárgyak feltűnő olcsó árban.* Árjegyzékét ingyen küldök.

KOHN gyári raktára Budapest, VI. Csengeri-u. 51.

Köhögés, rekedtség, és hurut ellen
nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el!

PÉNZ

kölcsön ügyekben helyesen cselekszik, ha gyors, kimerítő és szakavatott felvilágosításért az „Országos Pénzügyi Értesítő“-höz fordul, melynek kiadóvállalata teljesen díjtalanul szolgál minden irányban tájékoztatással.

Ha valamely pénzügylet lebonyolítható szolid alapon, úgy azt az „Országos Pénzügyi Értesítő“ lebonyolítja rövidesen, kulánsan, minden előleges költség nélkül. Amely ügyet az „Országos Pénzügyi Értesítő“ elvállal, annak érdekében díjfelszámítás nélkül eljár s miután a legelőkelőbb és legnagyobb pénzintézetekkel áll összeköttetésben, nyilvánvalóan kedvezően intézi el a megbízásokat.

Az „Országos Pénzügyi Értesítő“ kiadóvállalata.

kölcsönt

folyósított kötelezvényekre (váltó felesleges) tetszésszerűen időtartamra, (5—25 évre) többnyire kezes nélkül, de ha mégis szükségeltetnék kezes, készséggel gondoskodunk azokról, minden díjfelszámítás nélkül. A tőke- és kamattörlesztés 1000 korona után havonta 7—9 korona. Ily irányu kölcsönt kaphatnak **köztisztviselők**

nevezetesen: állami, megyei és városi hivatnokok, vasuti tisztviselők, katonatisztek, (főhadnagytól kezdve) bírák, tanárok, tanítók, bármily alkalmazásban volt nyugdíjasok, még pedig fizetés, — illetve nyugdíj előjegyzésre. Meglevő kölcsönök nagyobb összegre konvertáltak.

Kimutatás,

ki mennyi kölcsönt igényelhet;

1800 kor. törzsfizetés kaphat	1300 kort.
2000 „ „ „	3000 „
2200 „ „ „	4000 „
2400 „ „ „	5500 „
2600 „ „ „	6000 „
2800 „ „ „	6500 „
3000 „ „ „	7000—7500 „
4000 „ „ „	8500—9000 „
5000 „ „ „	10000—12000 „

A hitelintézet a megszabott törlesztési idő előtt a kölcsönt nem mondhatja föl, de a fölvevő bármikor visszafizetheti azt, minden további kötelezettség nélkül.

Kölcsön kapható katonai házasági óvadéokra, értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre és legalább négyéves életbiztosítási kötvényekre.

Váltókölcsönt

kaphat minden hitelképes egyén (pap, magánhivatalnok, kereskedő, iparos, gazdász stb.) 500 koronától kezdve, a legmagasabb összegig. Kezes nélkül váltó kölcsön nem engedélyezhető.

Jelzálog-kölcsön

nyerhető földbirtokra 5—75 évig terjedő törlesztési időre, 3 $\frac{1}{2}$ —4% kamattal mellett a becsértéknél 70—75%-ig. Városban lévő házakra csak 5—50 évi törlesztésre. Földbirtoknál beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv, házaknál: telekkönyvi kivonat és házbérkimutatás, jelzálog-kölcsönök II. és III. bekebelezésre is kaphatók. — Levélbeli megkeresésnél válaszbélyeg kéretik.

Pontos címünk:

ORSZÁGOS PÉNZÜGYI ÉRTESSÍTŐ

kiadóhivatala

Budapest, VII., Alsóerdősor 36.

Ujdonságok
a farsangi idényre!
Dús választék mindennemű
kész női fehérneműek
és asztalneműekben.
Fehérneműek valamint teljes
kelengyék minden kivitelben
készen megrendelhetők.
Pontos kiszolgálás! Olcsó árak!
Deutsch Dávid fia
divatáruházában
SZIGETVÁROTT
(Takarékpénztár épületben.)

Szőlővessző eladása.

200.000 darab dús **gyökeres vessző fajok**, u. m.: Portalis, Monticola gyökeres, ára 1000 darabonként 30 kor.

Kapható

Gergics Mártonnál
Pécs, Rókus-utca 9. sz. alatt.

MEGHIVÓ.

A „Szigetvári Polgári Önszegélyző-Egylet Szövetkezet”
t. cz. tagtársai

1905. január hó 22-én d. e. 10 órakor
a városház nagytermében
VIII. rendes

KÖZGYÜLÉSÉRE

tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyát képezi:

1. Vezérigazgató jelentése, a mérleg bemutatása.
2. Felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
3. 1905. évi társulat megalakulása.
4. 3 Igazgatósági tag és a felügyelő bizottsági tagok választása.
5. Netáni indítványok tétele.
6. Jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése.

Szigetvár, 1905. Január hó.

Tóth István
vezérigazgató.

Alapított 1872.

Felhívás!

Alapított 1872.

A szigetvári segély-egylet szövetkezettől.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint a

33-IK ÉVTÁRSULAT ALAKULÁSA

szépjából, részvények már is jegyezhetők, és pedig máától kezdve minden nap a segély-egylet helyiségében egész 1905. márczius hó végéig későbbi jegyzésekért késedelmi kamat nem lesz felszámítva.

Uj évtársulatra a befizetések ezentul január hó 1-én kezdődnek.

Jegyezni lehet: **Barcson Pajtás Fülöp. Sellyén Szavorits Nándor uraknál.**

Az évtársulat öt évre alakul és minden egy koronás részvény után kezesség melletti kötvényre 260 koronáig kölcsön felvehető.

A vidéken lakó egyesületi tagoknak teljesítendő költségmentes befizetések céljából a m. kir. postatakarék pénztárnál nyitott CHEK-számlánk befizetési lapjait kívánatra megküldjük.

Kelt a szigetvári segély-egylet szövetkezet 1904. évi november 28-án tartott igazgatósági üléséből:

Oscsodál Gusztáv,
helyettes igazgató.

Rechnitzer Sándor,
vezérigazgató.